

**PROGRAM PRAKTYK ZAWODOWYCH NA KIERUNKU
PSYCHOLOGIA
(profil ogólnoakademicki)**

1. Cele praktyk

Zasadniczym celem praktyk jest kształcenie studentów w miejscu praktycznego stosowania zdobywanej przez nich wiedzy.

Praktyki zawodowe realizowane przez studentów psychologii mają umożliwić im zweryfikowanie dotychczas nabytej wiedzy z zakresu teorii i metod psychologicznych oraz nabycie praktycznych umiejętności wykorzystania tej wiedzy w pracy psychologa z osobami/klientami/instytucjami wobec których świadczy on swoje usługi.

Podczas praktyk student powinien także mieć możliwość ujawnienia bądź nabycia właściwych kompetencji społecznych, niezbędnych do wykonywaniu zawodu psychologa.

Nadrzędnym celem praktyki jest zaznajomienie się przez studenta z charakterem zawodu psychologa wykonywanego w ramach specyfiki danej instytucji lub placówki zatrudniającej psychologów.

2. Efekty uczenia się zakładane do osiągnięcia przez studentów w trakcie praktyk

Wiedza

Kod	Efekty uczenia się
W_1	Student zna cele i zadania realizowane przez daną placówkę oraz rozumie miejsce, rolę i zadania zawodowe psychologów pracujących w tej placówce.
W_2	Student zna psychologiczne narzędzia i metody stosowane do praktycznych celów diagnostycznych/terapeutycznych/badawczych lub innych wykorzystywane przez psychologów w danej placówce.
W_3	Student zna zasady etyki zawodowej, tajemnicy zawodowej oraz inne przepisy regulujące pracę psychologa w danej placówce.

Umiejętności

Kod	Efekty uczenia się
U_1	Student potrafi nawiązać właściwą współpracę z przełożonymi i współpracownikami, w tym psychologami i innymi specjalistami pracującymi w danej placówce.

U_2	Student potrafi poprawnie zastosować pod nadzorem innego psychologa wybrane psychologiczne narzędzia i metody diagnostyczne/terapeutyczne/badawcze lub inne stosowane w danej placówce.
U_3	Student potrafi nawiązać profesjonalny psychologiczny kontakt lub relację z odbiorcami usług psychologicznych w danej placówce.
U_4	Student potrafi w praktyce zastosować zasady etyki zawodowej realizując czynności zawodowe psychologa w danej placówce.

Kompetencje

Kod	Efekty uczenia się
K_1	Student ujawnia postawę prospołeczną i wrażliwość wobec potrzeb odbiorców usług psychologicznych w danej placówce.
K_2	Student wykazuje się rzetelnością i kieruje się rozwagą oraz poczuciem odpowiedzialności zawodowej w zakresie powierzonych mu do wykonania obowiązków i zadań psychologa.
K_3	Student uświadamia sobie znaczenie realizowania praktycznych czynności zawodowych psychologa w oparciu o wiedzę naukową; jest przy tym świadomy granic swoich kompetencji.

3. Treści programowe

Treści programowe realizowane podczas praktyki zawodowej powinny odzwierciedlać specyfikę zadań powierzanych psychologowi w danej placówce. Mogą one obejmować zadania:

- diagnostyczne,
- terapeutyczne,
- poradnictwo,
- doradztwo,
- interwencję kryzysową,

- psychoedukację,
- szkolenia psychologiczne,
- badania naukowe,
- rehabilitację,
- rekrutację,
- orzecznictwo,
- sporządzanie opinii i ekspertyz,
- coaching,
- psychoterapię,
- i inne.

Student powinien zaznajomić się z zasadami i przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy obowiązującymi w danej placówce.

Niezależnie od rodzaj placówki, student podczas praktyki powinien ogólnie zaznajomić się z celami i zadaniami realizowanymi przez placówkę oraz – bardziej szczegółowo – z obowiązkami i zadaniami psychologa lub psychologów zatrudnionych w danej placówce.

W sposób szczególny student powinien poznać specyficzne dla pracy psychologa metody i narzędzia stosowane w danej placówce i nauczyć się praktycznie stosować przynajmniej niektóre z nich pod nadzorem psychologa lub psychologów sprawujących nad nim opiekę. Metody te i narzędzia mogą różnić się w zależności od specyfiki danej placówki. Student może także zapoznać się z innymi lub interdyscyplinarnymi metodami i narzędziami stosowanymi w placówce, jednak główny nacisk w procesie uczenia się podczas praktyki powinien być położony na czynności zawodowe charakterystyczne dla psychologa.

Student powinien zostać zaznajomiony z zasadami obowiązującymi go podczas wykonywania czynności i zadań zawodowych w relacjach do przełożonych i współpracowników, w tym do innych specjalistów pracujących w danej placówce.

Ponadto student powinien zostać zaznajomiony z zasadami nawiązywania profesjonalnego kontaktu lub relacji z odbiorcami usług psychologicznych w danej placówce i mieć możliwość praktycznego ich przeciwiczenia lub doświadczenia.

Student powinien zostać zaznajomiony z zasadami etycznymi i przepisami prawnymi regulującymi pracę psychologa w danej placówce i w odniesieniu do konkretnych czynności i zadań psychologicznych powierzanych mu do wykonania. Nad prawidłowością ich wykonania i przestrzeganiem tych zasad powinien czuwać wykwalifikowany psycholog, zwłaszcza w sytuacji bezpośredniego kontaktu studenta z odbiorcami usług psychologicznych w danej placówce.

Student powinien mieć możliwość zarówno obserwowania czynności zawodowych realizowanych w placówce przez innego psychologa, jak również samodzielnego przećwiczenia wykonywania przynajmniej niektórych z tych czynności podczas praktyki.

Studentowi należy zapewnić sposobność i możliwość zastosowania wiedzy naukowej do rozwiązywania konkretnych problemów lub zadań praktycznych (np. stosowania testów psychologicznych, przeprowadzania wywiadu psychologicznego, sporządzania opinii, formułowania ekspertyzy, przeprowadzania badania, stosowania określonej interwencji). W przekazywanych studentowi treściach należy szczególnie podkreślać związek między wiedzą naukową i jej praktycznym wykorzystaniem. Jednocześnie należy u studenta kształtować postawę pokory i świadomość granic własnych kompetencji zawodowych.

Zakładowy opiekun praktyk powinien motywować studenta do tego, by wykonywał powierzone mu zadania i obowiązki w sposób sumienny i z poczuciem odpowiedzialności za wszystkie możliwe konsekwencje swoich działań. Należy u studenta wzmacniać motywację prospołeczną oraz adekwatny poziom wrażliwości i podmiotowego zaangażowania w kontakt i/lub relacje nawiązywane z odbiorcami usług psychologicznych w danej placówce.

4. Wymiar praktyk

Wymagany wymiar praktyk wynosi 100 godzin. W przypadku praktyk realizowanych na specjalności *Przygotowanie pedagogiczne* wymiar praktyk wynosi 150 godzin.

Praktyki mogą odbyć się w więcej niż jednej placówce, lecz łączna liczba zrealizowanych godzin nie powinna być mniejsza niż 100 lub 150 – w przypadku praktyki na specjalności *Przygotowanie pedagogiczne*.

5. Umiejscowienie praktyk w planie studiów

Praktyki odbywają się na czwartym i piątym roku jednolitych studiów magisterskich. W uzasadnionych przypadkach praktykę można rozpocząć lub zrealizować na wcześniejszym roku studiów, po uzyskaniu zgody Dziekana.

Na studiach pierwszego stopnia (licencjackich) oraz studiach drugiego stopnia (uzupełniających magisterskich) praktyki zawodowe mają charakter fakultatywny (nieobowiązkowy). Uczelnia zapewnia możliwość realizowania praktyk na tych studiach, skorzystanie z tej możliwości zależy jednak od decyzji studenta.

6. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk

Weryfikacji osiągnięcia zakładanych dla praktyki poszczególnych efektów uczenia się dokonuje każdorazowo zakładowy opiekun praktyk lub osoba sprawująca bezpośredni nadzór nad czynnościami wykonywanymi przez studenta podczas praktyk.

W *Dzienniczku praktyk* student wpisuje każdego dnia czynności i zadania, które wykonuje oraz przyporządkowuje im odpowiedni kod efektów uczenia się. Do danej czynności może być przyporządkowany więcej niż jeden efekt uczenia się. Zakładowy opiekun praktyk czuwa nad poprawnością przyporządkowania efektów uczenia się do danej czynności lub zadania wykonywanego przez studenta.

Zakładowy opiekun praktyk powierza studentowi wykonywanie takiego repertuaru zadań i obowiązków, który jest zgodny z treściami programowymi opisanymi w niniejszym *Programie praktyk*, odpowiada specyfice pracy wykonywanej przez psychologa w danej placówce i umożliwia Studentowi uzyskanie WSZYSTKICH zakładanych dla praktyki efektów uczenia się.

Zakładowy opiekun praktyk potwierdza osiągnięcie lub nieosiągnięcie związanych z danym zadaniem efektów uczenia się poprzez wstawienie w dzienniczku praktyk zaliczenia (zal.) bądź niezaliczenia (nzal.) określonego efektu lub efektów uczenia się przypisanych do danej czynności lub zadania.

Zakładowy opiekun praktyk sporządza końcową opinię dotyczącą studenta i przebiegu praktyki. Może zamieścić tam swoje uwagi i sugestie.

Uczelniany opiekun praktyk sprawuje bieżącą opiekę nad realizacją praktyk i analizuje merytorycznie zakres i specyfikę zadań zrealizowanych przez studenta podczas praktyki. Po zakończeniu praktyki uczelniany opiekun praktyk odbywa rozmowę ze Studentem na temat praktyki, jej przebiegu, spostrzeżeń i doświadczeń studenta zdobytych podczas praktyki. Zapoznaje się z zawartością *Dzienniczka praktyk*, weryfikuje poprawność zliczenia liczby godzin praktyk. Ponadto, weryfikuje poprawność przypisania efektów uczenia się do czynności i zadań wykonywanych przez Studenta podczas praktyki. Sprawdza, czy Student osiągnął WSZYSTKIE efekty uczenia się zakładane dla praktyki. Analizuje końcową opinię o Studencie i przebiegu praktyki sporządzoną przez zakładowego opiekuna praktyk. W przypadku wątpliwości uczelniany opiekun praktyk rozstrzyga je w kontakcie ze Studentem i/lub zakładowym opiekunem praktyk.

W oparciu o wszystkie zebrane w ten sposób dane uczelniany opiekun praktyk podejmuje decyzję o zaliczeniu bądź niezaliczeniu praktyk i wpisuje ją do protokołu. Protokół wraz z dokumentacją przebiegu praktyki (Porozumienie, Skierowanie, Dzienniczek) uczelniany opiekun praktyk przekazuje do Biura Obsługi Studenta.

7. Sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań

Do obowiązkowej dokumentacji przebiegu praktyki należy imienne:

- 1) *Skierowanie na praktyki*,
- 2) *Porozumienie o przeprowadzenie praktyki studenckiej* dla danego Studenta lub Studentów,
- 3) *Dzienniczek praktyk*,
- 4) Protokół zaliczenia praktyki.

Obowiązkowym sposobem dokumentacji przebiegu praktyki i realizowanych w jej trakcie zadań jest prowadzony przez studenta *Dzienniczek praktyk*. W *Dzienniczku praktyk* dokonuje się obowiązkowo następujących wpisów:

- data rozpoczęcia i zakończenia praktyki,
- nazwa jednostki, w której student odbywa praktykę,
- imię, nazwisko, stanowisko i kontakt do zakładowego opiekuna praktyk,
- imię, nazwisko i stanowisko i kontakt do uczelnianego opiekuna praktyk,
- wykaz efektów uczenia się zakładanych do osiągnięcia przez studenta podczas praktyki wraz z przypisanymi do nich kodami,
- zakres powierzonych studentowi obowiązków lub zadań oraz pełnionych funkcji,
- dzienny zapis zadań powierzanych studentowi do realizacji wraz z odpowiadającymi im kodami efektów uczenia się, których osiągnięcie lub nieosiągnięcie potwierdza podpis zakładowego opiekuna praktyk lub innej osoby kontrolującej ich wykonanie,
- opinia końcowa i uwagi zakładowego opiekuna praktyk.

8. Kryteria, które muszą spełniać placówki, w których odbywają się praktyki

Miejscem praktyk może być wyłącznie placówka dająca możliwość odbywania praktyki pod opieką/nadzorem zatrudnionego w tym miejscu pracy specjalisty psychologa. Typ umowy zatrudnienia psychologa w danej placówce nie jest istotny (może to być umowa o pracę, umowa zlecenia, samozatrudnienie itp.), ważne jest natomiast, by wymiar jego zatrudnienia umożliwiał sprawowanie bieżącej opieki nad studentem, obserwację jego pracy i weryfikację osiągnięcia zakładanych dla praktyki efektów uczenia się. Wskazane jest, aby specyfika miejsca praktyki i jej zadań była adekwatna do specjalności realizowanej przez Studenta na uczelni (np. dla studentów specjalności psychologia biznesu i przywództwa - praktyka w firmie); nie jest to jednak wymóg konieczny, jeśli jest odpowiednio uzasadniony przez Studenta.

W przypadku praktyki realizowanej w ramach specjalności *Przygotowanie pedagogiczne*, miejscem odbywania praktyki może być WYŁĄCZNIE placówka oświatowa wpisana do rejestru szkół i placówek oświatowych prowadzonego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i Wojewódzkie Kuratoria Oświaty. Placówka taka również musi zatrudniać psychologa.

Placówki, w których odbywają się praktyki muszą mieć odpowiednią infrastrukturę i wyposażenie umożliwiające realizację zadań zawodowych psychologa (np. testy psychologiczne, gabinety terapeutyczne itd.), odpowiednio do specyfiki danej placówki. Placówka musi spełniać ogólne zasady bezpieczeństwa i higieny pracy.

Weryfikacji spełniania powyższych kryteriów dokonuje przedstawiciel uczelni przed podpisaniem ogólnego *Porozumienia z placówką o organizacji praktyk zawodowych*. Uczelniani opiekunowie praktyk powinni utrzymywać bieżący i okolicznościowy kontakt z placówkami z którymi uczelnia podpisała stałe *Porozumienia*, z jej kierownictwem i/lub zatrudnionymi tam psychologami. Uczelniany opiekun praktyk może odwiedzać tę placówkę, zwłaszcza w celu weryfikacji sposobu odbywania praktyki przez Studenta lub w celu oceny spełniania przez placówkę wymaganych od niej standardów. Uczelniany opiekun praktyk powinien także każdorazowo, przy okazji rozmów ze studentami o miejscu odbywania przez nich praktyki, pytać o ich opinie o spostrzeżenia odnośnie kwalifikacji osób sprawujących nad nimi opiekę w placówce, warunków pracy, sposobu traktowania, przestrzegania przepisów BHP i standardów oraz etyki zawodu psychologa.

W przypadku powzięcia informacji o jakichkolwiek niepokojących zjawiskach lub zastrzeżeniach związanych z miejscem odbywania praktyk, uczelniany opiekun praktyk powinien niezwłocznie osobiście je zweryfikować i przekazać do wiadomości Dziekana. W przypadku stwierdzenia rażących naruszeń warunków *Porozumienia* bądź niespełniania kryteriów wymaganych od takiej placówki, Rektor rozwiązuje *Porozumienie* z taką placówką.

9. Reguły zatwierdzania miejsca praktyki samodzielnie wybranego przez studenta

Student może samodzielnie wybrać miejsce odbywania praktyki. W takim przypadku, placówka musi spełniać wszystkie wymogi opisane w punkcie 8 niniejszego *Programu praktyk zawodowych*. Uczelniany opiekun praktyk analizuje adekwatność profilu, celów i zadań wybranej przez Studenta placówki i ocenia, czy gwarantuje ona osiągnięcie przez Studenta wszystkich zakładanych dla praktyki efektów uczenia się. W szczególności, uczelniany opiekun praktyk upewnia się, czy dana placówka zatrudnia psychologa. Student zobowiązany jest do uzyskania zatwierdzenia miejsca praktyki przez opiekuna praktyk PRZED podjęciem praktyki. Formalnie, zatwierdzenie miejsca praktyki następuje poprzez podpisanie *Skierowania na praktykę* przez uczelnianego opiekuna praktyk.

10. Warunki kwalifikowania studenta na praktykę

Student chcący odbyć praktykę zgłasza się do uczelnianego opiekuna praktyk i deklaruje, w jakim miejscu i w jakim czasie chciałby odbyć praktykę. Uczelniany opiekun praktyk ocenia adekwatność propozycji Studenta, biorąc pod uwagę wszystkie warunki i kryteria opisane w uczelnianym *Regulaminie praktyk* i *Programie praktyk zawodowych* dla kierunku psychologia. Decyzję o zakwalifikowaniu Studenta na praktykę podejmuje uczelniany opiekun praktyk.

Student przyjmowany jest na praktykę na podstawie:

- a) *Porozumienia o przeprowadzenie praktyki studenckiej* dla danego Studenta zawartego pomiędzy uczelnią a jednostką, w której odbywa się praktyka,
- b) indywidualnego *Skierowania na praktykę*.

Oba te dokumenty w imieniu uczelni podpisuje uczelniany opiekun praktyk na podstawie pełnomocnictwa udzielonego przez Rektora.

Warszawa, 17.01.2020

Zatwierdzam

Dziekan studiów psychologicznych

/-/dr Giuseppe Leonardi